

Retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner ved Høyskolen Kristiania

Vedtatt av rektoratet [03.12.18] – revisjon godkjent [08.03.23].

1. Valg av publiseringskanal

Åpen tilgang til forskningsresultater er en viktig forutsetning for et velfungerende demokrati, fri meningsutveksling og kunnskapsutvikling i samfunns- og næringsliv. Signalene fra det internasjonale forskersamfunnet, de norske myndighetene og forskningsrådet, har derfor i lengere tid vært at forskningsresultater i størst mulig grad bør være åpent tilgjengelige - enten ved at de er publisert i rent åpne tidsskrifter (Gold Open Access), eller ved at de er tilgjengeliggjort i et åpent vitenarkiv (Green Open Access).

Når valget står mellom faglig likeverdige publiseringskanaler, så skal faglig ansatte ved Høyskolen Kristiania etterstrebe å publisere sine fagfelleverderte vitenskapelige tidsskriftsartikler i fullt åpne tidsskrifter, eller i tidsskrifter som tillater egenarkivering av den aksepterte manuskriptversjonen (Author Accepted Manuscript, AAM).

2. Åpen lisens

Ved publisering i åpne tidsskrift anbefaler normalt Høyskolen Kristiania i tråd med Plan S og Forskningsrådet Creative Commons lisensen [CC-BY 4.0](#). Lisensen sikrer frie muligheter til deling og gjenbruk av den vitenskapelige publikasjonen i tillegg til at det kreves kreditering av opphavspersonen. Også andre åpne lisenser kan være aktuelle, deriblant Creative Commons lisensene [CC-BY-SA](#) og [CC-BY-ND](#). Det er viktig at valget av åpen lisens er i overenstemmelse med krav fra forskningsfinansiør.

3. Egenarkivering i Høyskolen Kristianas vitenarkiv, KOA

3.1 Ph.d.-avhandlinger og masteroppgaver

Ph.d.-avhandlinger avlagt ved Høyskolen Kristiania skal gjøres åpent tilgjengelig via Høyskolen Kristianas vitenarkiv, KOA. Ved avlagt gyldig begrunnelse kan Ph.d.-kandidaten be om at det påføres en embargoperiode på avhandlingen. Samtidig oppfordres alle masterstudenter til å gjøre masteroppgaven sin åpent tilgjengelig via KOA.

3.2 Fagfelleverderte vitenskapelige tidsskriftartikler og konferanseartikler

Faglig ansatte skal egenarkivere fulltekst av alle sine fagfelleverderte vitenskapelige tidsskriftsartikler og konferanseartikler i Cristin umiddelbart ved publiseringstidspunktet, og aldri senere enn 1. februar året etter at publikasjonen ble utgitt. Publikasjonen flyttes deretter av biblioteket til Høyskolen Kristianas åpne vitenarkivet, KOA.

3.3 Vitenskapelige monografier og kapitler i vitenskapelige antologier

Faglig ansatte oppfordres til å også deponere vitenskapelige monografier og artikler/kapitler i vitenskapelige antologier i Cristin, slik at publikasjonen kan tilgjengeliggjøres i det åpne vitenarkivet, KOA.

3.4 Biblioteket dobbeltsjekker rettighetsspørsmål:

Biblioteket ved Høyskolen Kristiania dobbeltsjekker rettighetsspørsmål knyttet til tilgjengeliggjøring av deponerte vitenskapelige artikler, og fører et oversyn med at tilgjengeliggjøring i KOA kun skjer i overenskomst med publiseringsavtalen som er inngått mellom forfatteren og publikasjonens utgiver.

Krav fra myndighetene og finansører

Myndighetenes krav om åpen tilgang

- Regjeringen; [Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler](#)
- Regjeringen; [Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata](#)
- St.meld. nr. 18 (2012–2013) *Lange linjer – kunnskap gir muligheter*; [3.4 Tilgjengeliggjøring av kunnskap](#)
- St.meld. nr. 30 (2008-2009) *Klima for forskning*; [12.2 Åpen tilgang til vitenskapelige artikler](#) og [12.3 Tilgang til offentlig finansierte forskningsdata](#)

Finansørernes krav om åpen tilgang

- [Forskningsrådets politikk for åpen publisering](#)
- [Horisont Europas politikk for åpen vitenskap](#)
«Horizon Europe will require immediate open access to all scientific publications and responsible research data management». [Horizon Europe factsheet](#)
- [cOAlition S](#)

Andre ressurser

- [OpenAccess.no](#)
- [Les mer om Creative Commons](#)

Bakgrunn for retningslinjene:

4. september 2018 lanserte en rekke europeiske forskningsfinansierer (deriblant Forskningsrådet) med støtte fra Europakommisjonen og ERC; *cOAlition S – Making Open Access a reality by 2020*. Initiativet har som mål å realisere idealet om umiddelbar åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner. Året før offentliggjorde Kunnskapsdepartementet *Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler* som setter målet om at «alle norske vitenskapelige artikler finansiert av offentlig midler skal være åpent tilgjengelige innen 2024».

Høyskolen Kristiania sine retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner er i tråd med Nasjonale mål og retningslinjer, samt prinsippene om åpen publisering nedfelt i Plan S. Ved Høyskolen Kristiania vil vi i første omgang imøtekomme kravene om åpen tilgang til våre forskningsresultater ved å innføre vedlagte retningslinjer, og ved å øke andelen egenarkivering i vitenarkivet KOA.

Begrepsforklaring

AAM = *Author Accepted Manuscript* også kjent som post-print er siste versjon av manuskriptet etter fagfellellevurderingen, før forlagsversjonen (VoC, Version of Record).

APC = *Article Processing Charge* også kjent som forfatterbetaling er beløpet institusjonen må betale for å kunne publisere en vitenskapelig artikkel åpent.

BPC = *Book Processing Charge* er beløpet institusjonen må betale for kunne publisere en vitenskapelig monografi eller kapittel i vitenskapelig antologi åpent.

CC = Forkortelsen for *Creative Commons Attribution License*. I åpen publisering er CC-BY den mest brukte lisensen og gir andre mulighet til å dele, remikse, adaptere og bygge videre på materialet uavhengig av medium og format, så lenge opphavspersonen blir kreditert.

Green Open Access = *Grønn åpen tilgang* vil si å gjøre en vitenskapelig publikasjon åpent tilgjengelig gjennom egenarkivering, ofte i et institusjonelt vitenarkiv.

Gold Open Access = *Gull åpen tilgang* vil si å publisere en vitenskapelig publikasjon i et rent åpent tidsskrift. Dette innebærer som regel en publiseringsavgift (e.g. APC).

Hybrid Open Access = Hybridtidsskrifter er abonnementsbaserte tidsskrifter hvor det er mulig å kjøpe fri enkeltartikler for å gjøre de umiddelbart åpent tilgjengelig for alle.